

Verkiezingsprogramma's over de

PVV, VVD, CDA, SP, D66, GroenLinks, 50PLUS en PvdA zijn volgens de peilingen van december 2016 na de verkiezingen in maart de grootste partijen. Wat zijn hun plannen voor de zorg? De Eerstelijns analyseert de paragraaf (gezondheids)zorg uit de verkiezingsprogramma's, met specifieke aandacht voor de eerstelijnszorg.

Bij het lezen van de verkiezingsprogramma's van de PVV, VVD, CDA, SP, D66, GroenLinks, 50PLUS en PvdA valt op dat er grote verschillen zijn in stijl en benadering. De meeste woorden besteedt D66 aan de paragraaf zorg of gezondheid (5466), de minste de PVV (16). Bij de beoordeling is daarom telkens een gewogen gemiddelde gebruikt.

Algemeen

Het zorgstelsel aanpassen en omvormen tot een Nationaal ZorgFonds. Dat is de wens van de SP, GroenLinks en 50PLUS. Het CDA, PvdA en PVV geven aan het zorgstelsel op onderdelen te willen veranderen. De VVD wil het stelsel behouden en D66 wil het stelsel verbeteren. Ook als het gaat om het eigen risico is de inzet verdeeld. PVV, PvdA, SP, GroenLinks en 50PLUS willen het afschaffen. De VVD en D66 willen het behouden en het CDA wil het bedrag verlagen.

Aandachtspunten per partij

Elk van deze acht partijen besteedt aandacht aan de zorg. Per partij wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste kenmerken op basis van door De Eerstelijns opgestelde criteria. Het gaat daarbij om de omvang van de zorgparagraaf in relatie tot het gehele verkiezingsprogramma én om het aantal keren dat de volgende woorden, begrippen of synoniemen hiervan worden gebruikt in het programma: eerstelijnszorg, wijkverpleegkundige, huisarts, paramedici, psycholoog, apotheek of gezondheidscentra.

Daarnaast is beoordeeld of er beleid is op het gebied van:

- substitutie, anderhalvelijnszorg
- Positieve Gezondheid
- eHealth/innovatie
- mantelzorg/informele zorg
- preventie

En tot slot is beoordeeld wat het standpunt is ten aanzien van de ziekenhuissector en medisch-specialistische zorg. De optelsom van deze aspecten leidt tot de volgende uitkomsten.

tuut Nederland inzetten om substitutie te realiseren, evenals een centrale planning voor medisch-specialistische zorg zonder marktwerking.

VVD

De zoekterm 'eerstelijnszorg' levert geen resultaat op in het verkiezingsprogramma van de VVD. eHealth en innovatie komen regelmatig terug in de passage over curatieve zorg, maar komen niet of nauwelijks aan de orde als het gaat om langdurige zorg. Ten

Het zorgstelsel omvormen, op onderdelen veranderen of behouden? Met deze partijen kunt u alle kanten op

SP

Als het aan de SP ligt, dan wordt de zorg rigoureus verbouwd. Er komt een Nationaal ZorgFonds zonder eigen risico en een inkomensafhankelijke premie. Ziekenhuizen en instellingen mogen niet meer fuseren en blijven als waardevolle organisaties bestaan. Als een van de weinige partijen noemt de SP paramedici in haar programma.

PvdA

De PvdA gebruikt woorden als eerstelijnszorg, zorg in de buurt, huisarts, wijkverpleegkundige en gezondheidscentra vaker dan de andere zeven partijen. Ze besteedt nauwelijks aandacht aan eHealth of innovatie, maar pleit wel als enige partij voor het concept van Positieve Gezondheid van Machteld Huber. De partij wil Zorginsti-

(eerstelijns)zorg

aanzien van substitutie merkt de VVD op dat men ziekenhuizen wil verplaatsen en zorg wil concentreren. Er wordt niet gerept over de huidige capaciteit.

CDA

De eerstelijnszorg krijgt de nodige aandacht bij het CDA. Op de zoektermen mantelzorg en wijkverpleegkundigen scoort het CDA-verkiezingsprogramma verreweg het hoogst. Dat zijn dus echte speerpunten. Ook huisartsen en eerstelijnszorg/zorg in de buurt komen concreet aan bod in het programma.

D66

D66 gebruikt het woord huisarts maar liefst achttien keer in haar verkiezingsprogramma. Dat is absoluut en relatief het meest van alle partijen. Verder scoort D66 hoog op het woord patiënt, dat veertig keer wordt gebruikt. Daarmee onderscheidt D66 zich van andere partijen. Ook op innovatie, eHealth en

preventie scoort D66 het hoogst van alle partijen. Daarmee bekent D66 duidelijk kleur op het beleidsterrein gezondheid.

GroenLinks

Een algemeen programma met weinig specificaties op zorg of gezondheid. Op de eerstelijnszorg heeft GroenLinks nauwelijks of geen specifieke beleidsvoorstellen. Wel wil men investeren in ouderen en gehandicapten. Ook op preventie scoort GroenLinks redelijk hoog.

50PLUS

50PLUS heeft een beperkt programma en geen specifieke voorstellen op het gebied van de eerstelijnszorg. Relatief komen de woorden huisarts en preventie wel veel voor. Dat kan iets zeggen over de koers van deze behoorlijk nieuwe partij.

PVV

De PVV heeft geen specifiek beleid op de eerstelijnszorg, afgezien van het terugdraaien van de bezuinigingen op de thuiszorg. Op basis van het programma is niet duidelijk wat de koers is van de PVV op het gebied van de eerstelijnszorg.

Beschouwing

Verkiezingsprogramma's geven een koers aan voor een partij en steeds vaker ook voor een persoon: de partijleider. Iedereen weet dat er na de verkiezingen coalities worden gesmeed. Over sommige onderwerpen nemen partijen dusdanig principiële of tegenstrijdige standpunten in, dat het niet of nauwelijks mogelijk lijkt dat zij na de verkiezingen samen zullen deelnemen aan een regering. Dat maakt het voor de kiezers lastig. Politieke partijen krijgen vaak het verwijt dat zij verkiezingsbeloftes verbreken. Daarom beschrijven ze de politieke thema's het liefst globaal en in algemene termen.

Oriënterende kiezers zijn juist op zoek naar concrete maatregelen.

In de verkiezingsprogramma's moeten alle politieke en maatschappelijke thema's een plek krijgen. Hoewel de zorg een belangrijk thema is, is het dus niet vreemd dat de eerstelijnszorg niet door alle partijen expliciet wordt genoemd. Dat enkele partijen dit wel doen, geeft aan welke waarde de eerstelijnszorg in ons maatschappelijk bestel kan hebben. Kiezers maken zelf hun afweging. Welke thema's vinden zij echt belangrijk? Solidariteit, onderwijs, veiligheid, vreemdelingenbeleid, een ander thema of toch de zorg. Als voor u de zorg of eerstelijnszorg de doorslag geeft bij de komende verkiezingen, dan kiest u PvdA wanneer de aandacht voor eerstelijnszorg en Positieve Gezondheid u aanspreekt, D66 als u de patiënt meer centraal wilt stellen of eHealth/innovatie belangrijk vindt, CDA als u voor een sterke positie van de wijkverpleegkundige en een beter mantelzorgbeleid bent en VVD als u niet te veel wilt veranderen. Wilt u juist alles veranderen, dan is de SP een optie en voor mensen van 50 jaar en ouder met vooral een eigen belang is 50PLUS een mogelijkheid. Weet u het helemaal niet, dan kunt u voor de PVV kiezen. Die partij maakt niet duidelijk wat u krijgt, maar dat sluit dan goed aan bij uw gedachten. <<

*Tekst: Jan Erik de Wildt,
directeur De Eerstelijns*

Foto: Thinkstock

